

עפ"ג 16468/12/16 - מדינת ישראל נגד ט ב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 16468-12-16 מדינת ישראל נ' ב
לפני כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד כב' השופטת זהבה בוסתן כב' השופט ד"ר שמואל
בורנשטין
המערערת
נגד
המשיבה

מדינת ישראל
ט ב

פסק דין

בפנינו ערעור המדינה על קולת העונש שגזר בית משפט השלום ברחובות ביום 26.10.2016 על המשיבה בת.פ.
28582-10-15.

המשיבה הודתה, במסגרת הסדר דיוני, בעובדות כתב אישום מתוקן שכלל שני אישומים והורשעה על פי הודאתה
בעבירות של פציעה, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ואיומים והוטלו עליה 200 שעות שירות לתועלת הציבור, 3
חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, אם תעבור עבירה שיש בה יסוד של אלימות, וצו מבחן למשך שנה.

עובדות כתב האישום המתוקן

1. על פי המתואר באישום הראשון, ביום 8.10.2015, במהלך ויכוח בין המשיבה למתלונן, שהיה בן זוגה
באותה עת, החלה המשיבה לזרוק רכוש במטבח ביתם, שכלל כוסות זכוכית, צלחות וסיר, חלקם על
המתלונן וחלקם על הרצפה. המתלונן שניסה להרגיע את המשיבה, אחז בידיה והדף אותה לכיוון
המטבח. כששחרר אותה, היא נטלה סכין מטבח שהיתה מונחת על הרצפה ופצעה את המתלונן ברגלו.

לבקשת המתלונן ולאור פציעתו, הסיעה אותו המשיבה לקבלת טיפול רפואי בבית חולים קפלן ברחובות, כשהיא
נוהגת ברכבו ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בתוקף.

2. על פי המתואר באישום השני, ביום 12.10.2015, לאחר ויכוח עם אמו של המתלונן, פרץ ויכוח בין
המתלונן למשיבה במהלכו היא איימה עליו בכך שאמרה לו "**שתוק, יא קוקסינל, אני אשפד אותך**".

תסקיר שרות המבחן

1. המשיבה היא בת 29, גרושה ובמשפחת המוצא 10 נפשות. אביה תואר על ידה כמכור לסמים, שנכנס ויוצא מהכלא, 4 מאחיה נמצאים במוסדות טיפוליים לבעלי פיגור שכלי והתפתחותי, קשריה המשפחתיים בעייתיים, והמשפחה מוכרת על ידי גורמי הרווחה בצפת.
 4. המשיבה למדה בפנימיות וסיימה 12 שנות לימוד עם תעודת מקצוע של גננת, מקצוע בו עבדה לאורך השנים. המשיבה סובלת מבעיות שמיעה באוזן שמאל, עברה ניתוחים ובעלת אישור נכות מהמל"ל. היא לא התגיסה לצבא, נישאה, ולאחר שנתיים התגרשה. המשיבה נכנסה לקשר זוגי חדש, שנמשך 5 שנים.
 5. לחובת המשיבה 5 הרשעות קודמות בעבירות רכוש שונות ובגין הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. בעבר היא נדונה ל- 6 חודשי מאסר שרוצו בעבודות שרות. המשיבה מפחיתה מאחריותה לעבירות שביצעה בעברה וטוענת כי חשה צורך להגן על אחיותיה ולכן לקחה אחריות על תיקים בהם הן הואשמו.
 6. המשיבה לוקחת אחריות על מעשיה נושא הרשעתה ובפני שרות המבחן תארה כי הקשר הזוגי עם המתלונן אופיין מראשיתו במזג סוער, רווי חיכוכים ומריבות, בשל הליך גירושין שלו. לדבריה היא התלוננה פעמיים במשטרה בגין אלימות שחוותה מצידו והוא הורחק ממנה לתקופה של שבועיים בכל פעם. נכון למועד עריכת התסקיר היא לא היתה בקשר עם המתלונן ונמצאה בזוגיות חדשה. לדבריה, הארוע התרחש שעה שארזה את חפציה לאור רצונה להיפרד מהמתלונן, מהלך לו הוא התנגד, ולכן הפך את חפציה. כאשר ניסתה להתנגד נפלה על הרצפה וכתוצאה ממתח רב בו היתה מצויה דקרה אותו. היא מבינה כי הייתה נתונה תחת מערכת יחסים אלימה ובעיצומה של התעללות נפשית.
 7. שרות המבחן התרשם כי אין למשיבה תפיסות אנטי סוציאליות מושרשות. היא מגלה מודעות חלקית ביחס לחלקה בהתדרדרות בקשר הזוגי. היא מגלה קושי לתת אמון בגורמי תמיכה וטיפול, אולם נראה כי היא תוכל להיעזר בגורמי טיפול לצורך שינוי התנהלותה במערכות בינאישיות.
- שרות המבחן המליץ להעמיד את המשיבה בצו מבחן לשנה וחצי, במהלכו תשולב בקבוצת טיפול, ולהטיל עליה לבצע של"צ.

גזר דינו של בית המשפט קמא

8. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם ביחס לאירוע הראשון, החמור יותר, נע בין מס' חודשי מאסר בפועל, לחודשים ספורים יותר, עד כדי שנה, וביחס לאירוע השני, נע מתחם העונש ההולם בין מאסר על תנאי למס' חודשי מאסר בפועל.
- בית המשפט קמא קבע כי האירוע הראשון חמור בשל השימוש האלים בסכין והחבלה שנגרמה למתלונן. יחד עם זאת, אין המדובר באירוע נטול רקע, וכפי הנראה, המשיבה סבלה גם מצדו של המתלונן, ועל אף שאין להקל ראש בפציעתו, היא אינה ברף העליון.

טיב הקשר בין השניים לא הוכח בראיות ברורות, ובית המשפט קמא התרשם שהמתלונן חושש שמא עובדות מסוימות יודעו. הדברים עולים מתוך רמזים בתסקיר שירות המבחן, המלמד על העדר שיתוף פעולה מצדו של המתלונן, ומהרשום במסמך הרפואי שנערך ביום החבלה שם המתלונן ומסר לצוות הרפואי כי "[לדבריו] היום במהלך עבודתו נחבל ברגל שמאל על ידי ברזל".

9. בית המשפט קמא התחשב בכך שלחובת המשיבה 5 הרשעות קודמות, שאינן עבירות אלימות אלא עבירות מתחום הרכוש, היא מעולם לא ריצתה עונש מאסר בפועל והרשעתה האחרונה היא משנת 2012.

10. בשקלול כל הנתונים הגיע בית המשפט למסקנה שמדובר באירוע שארע על רקע ויכוח ספונטני בין המשיבה למתלונן, שהתרחש כהרף עין, בלא שהמשיבה נתנה דעתה למה שיקרה. בנסיבות אלה סבר בית המשפט קמא שאין לגזור את דינה של המשיבה כדינו של מי שמבצע עבירה אלימה, לאחר שהצטייד מראש בסכין, וגמר בדעתו לעשות כן, אלא ניתן לחרוג לקולא ממתחם הענישה, והטיל עליה את העונשים המפורטים ברישא לפסק הדין.

נימוקי הערעור

11. בית משפט קמא גזר על המשיבה עונש חורג באופן קיצוני לקולא מרמת הענישה המקובלת והראויה, וסוטה מעיקרון ההלימה ומפסיקת בתי המשפט.

12. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה מתון באופן קיצוני ביחס לאירוע הראשון וחרג ממנו בניגוד לכללי הענישה הקבועים בתיקון 113, מבלי שהמשיבה עברה הליכי שיקום ובהיעדר הנמקה של ממש.

13. מתחם העונש ההולם ביחס לאישום הראשון נע בין 9 חודשי מאסר בפועל ועד לשנתיים מאסר בפועל. מעשי המשיבה שבוצעו בשני אישומים נפרדים כלפי המתלונן, חמורים, כאשר 4 ימים לאחר תקיפתו ופציעתו, איימה עליו באופן מבהז ומשפיל.

14. בית משפט קמא לא הביא לביטוי ראוי את עברה הפלילי של המשיבה, שכולל 6 הרשעות קודמות. זאת ועוד, בפרק הזמן שבין הרשעתה ועד לטיעונים לעונש עברה המשיבה שתי עבירות נוספות והוגש כנגדה בסוף חודש ספטמבר כתב אישום בגין תקיפת בן זוג.

15. בית משפט קמא נתן משקל רב מדי לתסקיר שרות המבחן והסיק ממנו קביעות עובדתיות על טיב הקשר בין המשיבה למתלונן ועל הרקע לאירועים, כפי שטענה המשיבה לראשונה בפני שרות המבחן, מבלי שטענות אלה גובו בראיות, והם עומדים בסתירה לאמור בכתב האישום.

בית משפט קמא לא נתן משקל לקביעות אחרות המצויות בתסקיר שהצביעו על כך שהמשיבה מתקשה ליתן אמון בגורמי תמיכה וטיפול, כמו גם קביעות באשר לקשר של המשיבה עם המתלונן.

בית משפט קמא שגה כשאימץ את המלצת שרות המבחן שכן ההלכה היא שתסקיר מהווה המלצה בלבד.

16. יש לייחס משנה חומרה לעבירה מאחר ומדובר בפגיעה על ידי סכין בתוך התא המשפחתי.

תגובת המשיבה

17. לא היה מקום להגיש במקרה זה כתב אישום ובוודאי שלא ערעור. במקרה דומה בת.פ. 46471-05-15 שנידון בפני אותו מותב והתייחס למקרה בו היכה אח את אחיו בפטיש בעקבות ויכוח, הטיל בית המשפט קמא עונש זהה ולא הוגש עליו ערעור.

18. המשיבה היתה נתונה במערכת זוגית אלימה וסבלה במהלך תקופת הזוגיות מאלימות פיזית ונפשית מצד המתלונן.

19. המשיבה מאורסת לאחר ואמורה להינשא בחודש אוגוסט. היא עובדת בצורה מסודרת כעוזרת גננת.

20. תסקיר שרות המבחן מצביע על נסיבות חיים לא קלות באשר למצבם של יתר בני המשפחה ובאשר לנכותה של המשיבה ולעובדה כי הוצאה מהבית בגיל צעיר והתחנכה בפנימיות. המשיבה הביעה את הסכמתה להירתם להליך טיפולי, לאחר שהיתה תקופת מה בפיקוח מעצר.

21. המתחם שנקבע על ידי בית המשפט קמא נכון והוא עולה בקנה אחד עם הפסיקה.

22. המשיבה מוכנה לבצע מכסה גדולה יותר של שעות של"צ ועל ידי כך יתאפשר לה להמשיך ולקיים את עצמה בכבוד.

דין והכרעה

23. אף אנו, כמו בית משפט קמא, איננו מקלים ראש בחומרת מעשיה של המשיבה, במיוחד באישום הראשון. לא ניתן להמעיט בחומרת מעשה בו אדם נוטל סכין ופוצע אדם אחר, גם אם הדבר איננו מתוכנן ונעשה באופן ספונטני על רקע ויכוח.

24. אנו ערים לנסיבות חייה הקשות של המשיבה, אך למרות זאת לא היה מקום, בנסיבות מקרה זה, לחרוג לקולא מהמתחם שנקבע על ידי בית המשפט קמא. נסיבותיה הקשות של המשיבה היו צריכות לבוא לביטוי בקביעת העונש בתוך המתחם, באופן שהעונש שיוטל עליה יהיה בתחתית המתחם.

25. אין ללמוד גזירה שווה מת.פ. 46471-05-15 **מ.י. נ' עמית משה** אליו הפנתה ב"כ המשיבה שכן באותו ענין התחשב בית המשפט קמא בעובדה שמדובר באחים שחזרו להתגורר יחדיו ויחסיהם שוקמו.

גם מהענין שנדון בת.פ. 13656-08-14 **מדינת ישראל נ' פלונית** (פורסם בנוב 20.7.15), בו הוטלו עבודות של"צ בהיקף של 200 שעות על נאשמת שהשליכה מגב לעבר בן זוגה וגרמה לו לחתך מדמם באורך 13 ס"מ, אין ללמוד גזירה שווה, לאור החומרה היתרה שיש לייחס לשימוש בסכין, כלי שעלול לקפח חיים.

מאידך בע.פ. (בימ"ש מחוזי ת"א) 42504-01-11 **אברהים נ' מ.י.** (פורסם בנוב 23.2.11), הוטל על המערערת שדקרה את בן זוגה בהיותה בגילופין 6 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי הקל בעונשה והעמידו על 5 חודשים על שום היותה בהריון.

בת.פ. (בית משפט שלום קריות) 22765-06-12 **מדינת ישראל נ' גולובין** (פורסם בנוב 17.2.14) הוטל על הנאשמת שדקרה את המתלונן, בעלה מזה 35 שנה, דקירה אחת בבטנו חודשיים מאסר בעבודות שרות ועונשים נלווים. הנאשמת היתה נעדרת הרשעות קודמות והמעשה היה על רקע התדרדרות במצבו הנפשי של המתלונן והתמכרותו לטיפה המרה.

נציין כי הפסיקה אליה הפנתה המערערת היא מאירועים חמורים יותר של בריונות בסכין שאינם יכולים לשמש כאמת מידה למקרה זה.

26. בשיקולי הענישה יש להתחשב בעובדה שבנוסף לדקירת המתלונן הורשעה המשיבה גם בנהיגה ללא רשיון נהיגה וללא ביטוח, עבירה חמורה כשלעצמה, בהיותה עבירה המייצרת סיכון לחיי המשתמשים בדרך וכן איומים על המתלונן.

27. לא אחת חיוו בתי המשפט דעתם לגבי החומרה שיש לנקוט בענישה כלפי מי שעושה שימוש בסכין. עונש של עבודות של"צ ככלל לא יהלום בנסיבות כאלה ויהיה אפשרי רק בנסיבות חריגות, שאינן מתקיימות בענייננו.

28. למשיבה עבר פלילי הכולל 5 הרשעות קודמות, המשיבה לא נרתמה להליך טיפולי ומתסקיר שרות המבחן עולה כי היא "רק" מודעת לצורך בהליך טיפולי. המשיבה היתה בקשר עם שרות המבחן כבר בהליך המעצר, מאז האירועים נשוא הערעור חלפו שנתיים, ולמרות הזמן הרב שחלף היא לא השתלבה עד היום בהליכים טיפוליים.

29. בית המשפט קמא לא באר מדוע מצא לסטות לקולא ממתחם העונש שנקבע על ידו ואף אנו, בנסיבות המפורטות, לא מצאנו כל סיבה לעשות כן.

30. תוך שאנו שמים לנגד עינינו את נסיבותיה האישות של המשיבה ואת הכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם מי שהחליטה להחמיר בעונשו, אנו מטילים על המשיבה לרצות עונש של מאסר לתקופה של 3 חודשים, ואם ימצא אותה הממונה על עבודות שרות מתאימה לכך, הם ירוצו בדרך של עבודות שרות.

יתר חלקי גזר הדין של בית המשפט קמא יעמדו על כנם.

31. לאור האמור, תפנה המזכירות את העניין לממונה על עבודות השירות שיחווה דעתו בדבר אפשרות ריצוי מאסר בעבודות שירות, מקום ומועד תחילת ביצוען.

נקבע לדין בחוות דעת הממונה ליום 09/05/2017 בשעה 09:00.

המשיבה הוזהרה כי עליה להתייצב בפני הממונה במועד אליו תוזמן, ולהתייצב לדין הנדחה ללא הזמנה נוספת.

ניתן להשיג את המשיבה באמצעות בא כוחה עו"ד טל גלאון, פקס: 03-732-1618, נייד של המשיבה: 052-963-3573.

ניתן היום, ל' שבט תשע"ז (26 פברואר 2017) במעמד ב"כ הצדדים והמשיבה.

אברהם טל, נשיא **זהבה בוסתן, שופטת** **שמואל בורנשטיין, שופט**
אב"ד